

Sygn. akt IV CSK 614/18

POSTANOWIENIE

Dnia 26 czerwca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Owczarek

w sprawie ze skargi L. Z.

przy uczestnictwie Gminy W., Skarbu Państwa - Starosty Powiatu [...], M. A., J. B.,
X. B., T. B., M. W., A. M., H. Z., A. I. C., R. C., J. Z., Z. Z. i H. E. Z.

o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym postanowieniem
Sądu Rejonowego w W.

z dnia 26 listopada 2015 r., sygn. akt I Ns [...]

w sprawie z wniosku Gminy W.

przy uczestnictwie Skarbu Państwa - Starosty Powiatu [...], M. A., H. B., J. B.,
X. B., T. B., M. W., A. M., H. Z., A. I. C. i R. C.

o stwierdzenie zasiedzenia,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 26 czerwca 2019 r.,

na skutek skargi kasacyjnej skarżącego L. Z.

od postanowienia Sądu Okręgowego w O.

z dnia 31 października 2017 r., sygn. akt I Ca [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

L. Z. wniósł skargę o wznowienie postępowania z wniosku Gminy W. o stwierdzenie zasiedzenia, prawomocnie zakończonego postanowieniem Sądu Rejonowego w W. z dnia 26 listopada 2015 r. (sygn. akt I Ns [...]). Wobec potwierdzenia podstawy wznowienia wskazanej w art. 524 § 2 k.p.c., polegającej na naruszeniu praw skarżącego, który nie był uczestnikiem postępowania w powyższej sprawie, Sąd Rejonowy wznowił postępowanie i postanowieniem z dnia 26 kwietnia 2017 r. oddalił skargę.

Postanowieniem z dnia 31 października 2017 r. Sąd Okręgowy w O. oddalił apelację skarżącego od postanowienia z dnia 26 kwietnia 2017 r. stwierdzając, że skarżący nie wykazał posiadania samoistnego części działki nr ew. [...], której dotyczyło rozstrzygnięcie wydane w sprawie sygn. akt I Ns [...], przez siebie i poprzedników prawnych S. i J. Z..

L. Z. złożył skargę kasacyjną od postanowienia Sądu drugiej instancji. Sąd Najwyższy, oceniając – na podstawie art. 398⁹ § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. – tę skargę kasacyjną z punktu widzenia podstaw przyjęcia jej do rozpoznania, zważył:

Ustawodawca, wprowadzając skargę kasacyjną jako nadzwyczajny środek prawny służący od prawomocnych orzeczeń, podkreślił, że jej celem jest ochrona interesu publicznego polegającego na ujednoliceniu orzecznictwa sądów i rozwoju judykatury. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. Jego rolą nie jest korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa, nawet gdyby one rzeczywiście wystąpiły. Ocena podstaw przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania następuje w ramach tzw. przedsądu. Sąd Najwyższy bada, czy wskazano i należyście umotywowano przyczyny powołane w art. 398⁹ § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., tj. czy występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub oczywista zasadność skargi kasacyjnej i przyjmuje ją do rozpoznania, jeżeli zachodzi przynajmniej jedna z nich.

Wniosek o przyjęcie skargi powód oparł na przyczynie oznaczonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. jako oczywista zasadność skargi kasacyjnej, podnosząc, że wynika ona z naruszenia przez Sąd drugiej instancji przepisów prawa procesowego, tj. art. 217 § 1 k.p.c., art. 227, art. 232, art. 278 § 1, art. 328 § 2, art. 378 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 i art. 382 k.p.c. oraz prawa materialnego, tj. art. 336 w zw. z art. 172 k.c. Uchybień prawu procesowemu upatruje skarżący w brak rozważenia wszystkich zarzutów apelacji, nieprzeprowadzeniu wnioskowanego dowodu z opinii biegłego geodety na okoliczność wytyczenia w sposób profesjonalny zakresu posiadania jego poprzedników prawnych J. i S. Z., poczynieniu ustaleń faktycznych sprzecznych ze stanem faktycznym ustalonym przez Sąd Rejonowy i wewnętrznej sprzeczności motywów. Naruszenia prawa materialnego miałyby polegać na błędnej ocenie przesłanki posiadania samoistnego i przyjęciu, że realizowanego przez niego akty władztwa jej nie odpowiadały.

Zgodnie z utrwalonym orzecnictwem Sądu Najwyższego przyczyna oczywistej zasadności skargi kasacyjnej jest spełniona wówczas, gdy zachodzi niewątpliwa, widoczna na pierwszy rzut oka, tj. bez konieczności głębszej analizy, sprzeczność orzeczenia z przepisami prawa nie podlegającymi różnej wykładni (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100, z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49). Musi być oczywista kwalifikowana postać naruszenia prawa, zauważalna *prima facie* przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, która przesądza o wadliwości zaskarżonego orzeczenia w stopniu nakazującym uwzględnienie skargi (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 24 lutego 2012 r., II CSK 225/11, nie publ., z dnia 23 listopada 2011 r., III PK 44/11, nie publ.). Skarżący powinien nie tylko przywołać konkretne przepisy prawa, którym jego zdaniem Sąd drugiej instancji uchybił, ale także przytoczyć odpowiednią juredyczną argumentację odnoszącą się do oczywistości ich naruszenia.

Uzasadnienie wskazanej przyczyny nie odpowiada powyższym wymogom. Przypomnieć należy, że Sąd Najwyższy jest sądem prawa, a nie sądem faktu. Przepisy kodeksu postępowania cywilnego wyraźnie zakazują opierania skargi na zarzutach dotyczących ustalenia faktów lub oceny dowodów (art. 398³ § 3 w zw.

z art. 13 § 2 k.p.c.) i wskazują, że Sąd Najwyższy jest związany ustaleniami faktycznymi, stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia. Polemizując z przyjętą przez Sąd drugiej instancji, szczegółowo wyjaśnioną i opartą na materiale dowodowym zgromadzonym w dwóch sprawach o stwierdzenie zasiedzenia (I Ns [X.], dotyczącej nabycia przez zasiedzenie części sąsiedniej działki, obecnie nr ew. [X.] objętej w posiadanie na podstawie nieformalnych umów i I Ns [...]) oraz wynikach uzupełniającego postępowania, podstawą faktyczną skarżący zwalcza ją w sposób niedopuszczalny, który nie może z przyczyn wskazanych wyżej być skuteczny.

Ocena przyczyny kasacyjnej w części odnoszącej się do naruszeń prawa materialnego także nie potwierdza jej wystąpienia. Sąd Najwyższy wielokrotnie wykladał pojęcie posiadania samoistnego, wskazując, że jego zewnętrzne przejawy mogą być różne w zależności od przeznaczenia, rodzaju, położenia nieruchomości oraz sposobu jej wykorzystania. Za dostateczne uznał w szczególności postawienie ogrodzenia, zabudowanie lub trwałe zagospodarowanie działki w inny sposób, dbanie o jej utrzymanie w stanie niepogorszonym, czynienie innego rodzaju nakładów, pobieranie pożytków czy uiszczanie należnych od nieruchomości danin publicznych (por. m.in. postanowienia z dnia 12 lutego 2014 r., IV CSK 271/13, nie publ., z dnia 21 maja 2014 r., II CSK 458/13, nie publ.). Zwrócił uwagę, że szczególnie widoczne powinno być wykonywanie takiego władztwa w odniesieniu do terenów publicznych, ogólnie dostępnych i przeznaczonych z zasady do wspólnego użytku, oraz że nie są wystarczające działania związane z utrzymywaniem czystości, urządzeniem zieleni na terenach przylegających do dróg publicznych (por. m.in. postanowienia z dnia 6 marca 2015 r., III CSK 196/14, z dnia 28 marca 2019 r. III CSK 73/17 nie publ.). Ocena Sądu drugiej instancji, że czynności te oraz posadowienie dwóch kamieni, czy dojazd do garażu wjazdem wykonanym w ramach inwestycji publicznej nie świadczy o zawłaszczeniu kwalifikowanym jako posiadanie samoistne prowadzące do zasiedzenia części nieruchomości publicznej, nie potwierdza naruszenia prawa materialnego i zasadności skargi uzasadniającej jej przyjęcia.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania w pozostałym zakresie.